ANUL XX No. 161 — 2 LEI NUMARUL — JOI 15 IULIE 1926

MIŞCAREA

ABONAMENTE:
Un an . . . . . 280 lei
Şase luni . . . . 140 lei
Trei luni . . . . 70 lei

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Iaşi, Piaţa Unirei No. 6
oarele de birou: 9—12 a. m.
3—5 p. m.

ANUNCIURI ŞI RECLAME:
Se primesc la conducerea noastră direct la administraţia ziarului Iaşi, Piaţa Unirei 6.
Tarifele prin toate agenţiile de publicitate

APARE ZILNIC
Sub direcţiunea unui comitet de redacţie

Spre dictatură ?...

Sub regimul demagogiei şi al desfrâu-
lui politic, care ne stăpâneşte, cuvintele
au început să-şi piardă senzul normal, iar
noţiunile care încorporau realităţi netăgă-
duite au ajuns, prin speculaţii interesate,
să spună tocmai contrariul.

Democraţie integrală, idealism umani-
tar, reacţiune reparatoare, oligarhie, co-
munism, socialism revoluţionar, dictatură
şi aşa mai departe alcătuiesc astăzi, dic-
ionarul curent al tuturor acelora care se
îmbulzesc în arena vieţei publice, înce-
pând cu reporterul obscur al cine ştie
cărei gazete de provincie şi sfârşind cu
zisul «om politic», pe care aplicaţiu-
nea iniţială a votului universal, l'a scos la
suprafaţă...

Cine nu se ocupă pe aceste vremuri
de viteză şi de supralicitaţie în toate di-
recţiunile, de chestiunile de importanţă
capitală pentru Europa şi pentru ţara
aceasta ?

Soluţiile se găsesc nenumărate, pe zeci
de coloane în ziarele Capitalei, iar sim-
plismul formulelor remediatoare inundă
tribuna parlamentului, colţurile de stradă,
cafenelele şi ori unde se poate angaja o
discuţie asupra problemelor arzătoare...

Iată că de câtva timp se vorbeşte din
ce în ce mai frecvent şi din ce în ce mai
curios... despre «dictatură»...

Adică în România va trebui sau chiar
e posibile de a se institui «dictatura»...

Pentru ce ? Foarte simplu: In Italia
Mussolini e dictator, în Spania Primo de
Rivera la fel, iar în Grecia Pangalos face
rea...

Evident că România trebuie să urmeze
exemplul acestor ţări şi să-şi instaleze şi
«dictatorul» ei.

Nenorocirea statului, consolidarea fi-
nanţelor, refacerea economiei naţionale,
desăvârşirea culturei—reclamă, neîndoios
repede «*dictatura*»....

Şi cine să fie fericitul muritor căruia
i revie sarcina de a «ferici» biata noa-
stră ţară ? Cine să ajungă «duce» ?

Acum, câteva zile, într'o şedinţă a Ca-
merei, bandele care alcătuiesc majoritatea
au fost de fiorii iresponzabilităţii, au in-
cinat prin aplauze repetate pe dl. Octa-
vian Goga...

A fost de ajuns acest gest de o ila-
ră spontaneitate, pentru ca presa să se
ocupe de chestiunea „dictaturei" pe care
o priveşte ca pe o certitudine inevita-
bilă.

Credem însă că asemenea glume san,
nu exact astfel de gesturi inconştiente—
trebue să inceteze, pentrucă, lipsindu-ne
seriozitatea şi cugetarea în acţiunile pe
care le întreprindem, deschidem larg dru-
mul anarhiei şi scandalului public.

* * *

Faptul că parlamentarismul nu se află
la înălţime—în mare măsură fiind com-
promis de nepregătirea politică în care se
găseşte ţara în această epocă de tranzi-
ţie—nu poate îndreptăţi pe nimeni să a-
bolească sau să creadă în necesitatea dicta-
turei.

La Romăuia nu există nici un motiv de
îngrijorare că, sub actualul regim consti-
ţional, apararea intereselor generale a
ţării ar fi primejduită.

Guvernele oricât ar fi de slabe şi par-
lamentale oricât ar fi de puţin corespun-
zătoare menirei lor adevărate – rămân to-
uşi singureie posibilităţi de cârmuire,
pentrucă întreaga situaţie a statului şi dez-
voltarea sa viitoare resping orice alte in-
cercări sau experienţe.

Pentruce „dictatura" ?

Ţărănimea împroprietărită şi stăpână pe
pământ incepe să-şi facă, alături de pre-
ocupare sistematică a muncei agricole—me-
nită măreasca producţia,—şi educaţia
politică.

Este puţină vreme, prin şcoală şi prin-
tr'o bună stare economică, ţărănimea va
putea juca un rol politic mai conştient şi
mai folositor.

Temelia însăşi a regimului nostru cons-
ţional se consolidează, prin urmare,
progresiv, şi, din acest punct de vedere,
primejdia unui dezechilibru în viaţa pu-
blică este neînlăturată.

Muncitorimea de la oraşe în marea ei
majoritate este refractară acţiunilor dizol-
vante ale comunismului şi socialismului —
numărul ei, în raport cu celelalte cla-
se sociale este aproape neînsemnat.

Nu suntem, aşa dar, ameninţaţi nici de
răsturnarea organizaţiei sociale de astăzi
nici măcar de tulburări în acestă di-
recţiune.

Majoritatea covârşitoare a populaţiei
noastre românească, este uşor de înţeles că
minorităţile nu pot constitui o primejdie
reală care să j u s t i f i c e anumite măsuri dictatoriale.

Procesul de transformare interioară şi
de dominaţie a elementului autohton se
face pe încetul şi, suntem siguri, că echi-
librul va fi permanent.

Organizarea industriilor, progresul fi-
nanciar al ţărei, creiarea aşezământului e-
conomic, desăvârşirea administraţiei sta-
tului, avântul cultural şi politica de pace
reprezentată de toate guvernele—sunt ga-
ranţiile sigure ale unei propăşiri continuie,
pusă la adăpostul oricăror convulzinni.

Cine poate tăgădui, în mod valabil, că
România de la război încoace nu se gă-
seşte în plină ascenziune sub toate ra-
porturile ?

Nimeni nu poate crede serios că de-
fecţiunile trecătoare şi inerente oricărei
epoce intermediare constituie elementele
definitive după care să se facă judecata
întreagă asupra situaţiei actuale.

Atunci ce rost mai are această lărmu-
ială cotidiană pe o chestiune care e mai
mult ridicolă decât îngrijitoare ?

„Dictatura" la noi este imposibilă. Acei
care o pun în circulaţie nu pot fi decât
interesaţi sau necunoscători.

Şi împotriva unora şi împotriva altora,
reacţiunea sănătoasă a ţărei, concretizată
prin muncă continuă şi pozitivă, este sin-
gurul remediu eficace.

AD. V.

IN SECOLUL URMĂTOR

Max Wurmbrand şi Posteritatea

Ireproşabila noastră simpatie, îngreuiatul cu 3000 hectare grâu, fost candidat la preşidenţia Camerei în anul de la începerea lumei 5688, gingaşul dn. Max Wurmbrand, a intrat de acum înainte în categoria acelor persoane, despre care posteritatea va fi nevoită să vorbească.

Şi într'adevăr aşa va fi. Posteritatea va vorbi despre d. Max Wurmbrand că a fost un om bine clădit fizicește, că a avut 3000 hectare grâu, că ar fi cheltuit peste un milion pentru a se alege deputat la Soroca, că a cheltuit foarte mulţi bani apoi, cu banchete şi cu diferite subvenţii date clubului de de-asupra cârciumei „LA TURMA DE OI", sau că d-sa a fost un simpatic şi galant al sexului celui slab.

Inchipuiţi-vă acum, că peste o sută de ani, vre-un savant dn. dr. Giorgie Pascu, ne mai având ce face, se va apuca să răscolească archiva Camerei deputaţilor din anul de la Hristos 1926 luna Iulie, şi va da între multe alte lucruri de mai multă sau mai puţină însemnătate, şi de pagina ilustră în care se vorbeşte despre alegerea Preşedintelui Camerei deputuţilor. Se va intreba de sigur acel dr. Giorgie Pascu de atuncea, cine să fie oare Max Wurmbrand candidatul la preşidenţia Camerei care a întrunit 23 voturi faţă de o sută şi nu ştiu câte întrunite de d. P. Negulescu, ales preşedinte. Acel dn. dr. Giorgie Pascu din anul 2026 bună oară, îşi va închipui că ireproşabila noastră simpatie Max Wurmbrand, ar fi fost vre-un mare orator, un mare om politic, un mare savant sau cine mai ştie ce alt „mare" etc. etc. va cerceta dosarul acesta al Camerei deputaţilor din 1926 luna lulie, şi nu va mai întâlni numele amicului Wurmbrad, trecut undeva. Işi va zice d-rul Giorgie Pascu din anul 2026, că dacă nu l'a găsit trecut pe amicul nostru in dosarul Camerei de cât ca pe unul dintre candidaţii căzuţi la Preşidenţie, îl va găsi de sigur trecut în colecţiile ziarelor de astăzi. Astfel, va găsi coloane întregi prin ziarele ce le va cerceta D-rul Giorgie Pascn în anul 2026, in care se va vorbi cu entuziasm despre dărnicia gingaşului Max Wurmbrand, despre milionul cheltuit in alegerile dela Soroca, despre subvenţiile acordate clubului averescan, toate aceste chelueli făcute din venitul celor peste 3000 hectare de grâu ce le posedă azi.

Şi se va convinge posteritatea, prin descoperirea savantului Giorgie Pascu din anul 2026, despre ilustra figură parlamentară din a doua decadă a Secolului al XX-lea d. Max Wurmbrand, îngreuiatul cu 3000 hectare grâu şi cu milionul cheltuit la Soroca. Iată că numele amicului nostru va ieşi la iveală şi posteritatea, începând după o sută de ani de azi înainte, va face dreptate ilustrului fost candidat, căzut la alegerea de preşedinte al Camerei d-lui general Averescu, în anul de la facerea lumei 5688.

Şi se va bucura lumea de atunci că s'a găsit un Dr. Giorgie Pascu care să scrie o biografie amănunţită despre fostul candidat căzut la alegerea de preşedinte în 1926.

VAR

NOTE POLITICE

Indisciplina majorităţilor şi a miniştrilor...

Guvernul generalului Averescu a fost nevoit să constate, în scurta seziune de constituire legală a parlamentului, că majorităţile pe care şi le-a alcătuit—deşi prin ele înşişi nu reprezintă nimic, datorindu-şi întreaga situaţie violenţelor şi administraţiei conduse de dl. Octavian Goga—nu sunt măcar disciplinate...

Or, tocmai disciplina, întreagă şi necondiţionată este singura forţă pe care se poate sprijini mai ales guvernul Averescu.

A fost suficient însă să vină ocazia pentruca să se facă dovada indisciplinei şi a dezorientărei de care sunt stăpânite majorităţile.

La alegerea vicepreziden ţilor, cu toate că generalul hotărâse cu preciztune numele deputaţilor care trebuiau să fie scoşi din urne—majorităţile au votat şi au ales doi candidaţi în afară de lista oficială...

Este adevărat că dl. Averescu a chemat la sine imediat pe cei doi recalcitranţi şi le-a dat ordin să demisioneze din calitatea de vicepreziden ţi, pentru a putea fi aleşi candidaţii hotărâţi de d-sa...

Cei doi vicepreziden ţi—aleşi de majoritate împotriva voinţii guvernului—s'au supus ordinului şi au demisionat.

Dar nici unul din ei n'a întârziat de aşi însoţi demisiunea cu explicaţiunile cari au determinat hotărârea lor atăcând, pe faţă, „disciplina" *pe care guvernul le-o impune şi ironizând metodele ce se întrebuinţează de banca ministerială...*

Desigur, că, în felul acesta, guvernul nu poate fi de loc încântat de «activitatea» majorităţilor ce şi le-a ales.

Nu e însă numai atât. Nici guvernul nu este mai solidar şi unitar. Pe când în chestiunea modificărei taxelor pe decalitru de alcool, ministrul Garoflid era pentru urcare, ministrul de finanţe Lapedatu era pentru menţinerea celor actuale.

Majoritatea începând să voteze chiar pentru urcare, a fost chemat imediat generalul Averescu care a suspendat votarea.

Spectacolul este negreşit interesant. Dacă va continua însă şi la toamnă —atunci e uşor de prevăzut ce poate rămânea dintr'o guvernare şi aşa destul de compromisă.

*

Hotărârile ţăraniştilor

Comitetul executiv al partidului ţărănesc, în ultima sa şedinţă, examinând situaţia politică, a luat mai multe deciziuni.

Reţinem două din ele care sunt caracteristice.

Comitetul central a însărcinat pe dl. Mihalache să înştiinţeze conducerea partidului naţional că, ţăraniştii voesc fuziunea, iar peutru a da o certitudine mai precisă acestui deziderat, prin hotărârea lor cer ca această contopire definitivă a celor două organizaţii politice să se facă cel mai târziu până'n August.

Nu ştim ce vor răspunde d-nii Maniu şi Iorga.

E sigur însă că partiăul ţărănesc, declarând că înţelege să realizeze fuziunea într'un termen fix, însemnează, fără posibitatea vreunei controverse, că după expirarea lui, voieşte să rămâe absolut liber pe mişcările sale.

Noi credem că fuziunea dintre naţionali şi ţăranişti nu se va putea face nici de data aceasta.

Ambele partide—oscilând între formule extreme şi neavând. în afara de explicabile succese electorale în aceastăepocă de dubiu şi de frământări, nici un alt temeiu de existenţă, vor trebui să ia, în curând, drumuri deosebite pentru a ajunge la cristalizarea definitivă a elementelor lor constitutive.

Altfel îşi vor risipi zadarnic energia iar ţara nu va putea să aibă nici un folos dela agitaţiilc continuie pe care le întreţin.

A doua hotărâre a comitetului executiv a partidului ţărănesc este aceia referitoare la situaţia d-lui Bogdan-Duică, după campania de presă pe care a dus'o împotriva d-lui C. Stere.

Ţăraniştii basarabeni au cerut eliminarea din partid a fruntaşului ardelean — dar comitetul central a respins această cerere.

S'a dezaprobat numai campania pe care a dus'o dl. Bogdan-Duică împotriva d-lui C. Stere, fără a se mai recurge la alte sancţiuni.

Deciziunea aceasta a Comitetului central arată, în mod neîndoios, că persoana d-lui C. Stere nu mai prezintă importanţa *de până ieri în partid şi că rolul său de factor a tot puternic, a suferit o radicală diminuare.*

E începutul emancipărei complecte a partidului ţărănesc de sub tutela apăsătoare a d-lui C. Stere—şi, probabil, că acţiunea aceasta va fi continuată.

Suntem siguri că chiar campania de presă a d-lui Bogdan-Duică a avut aprobarea tacită dacă nu formală a conducătorilor ţăranişti, în primut rînd a d-lui I. Mihalache.

Rămâne să vedem cum se vor desfăşura evenimentele pentru a ne da seama dacă, într'adevăr, partidul ţărănesc se găseşte pe calea unor serioase modificări în ceiace priveşte şi structura doctrinară, şi caracterul acţlunei sale practice.

QUIDAM

Sporul funcţionarilor publici

Se ştie că prin bugetul anului 1926 în afară de sporul acordat la 1 Ianuarie s'a prevăzut încă suma de un miliard spre a se acorda încă o majorare a salariilor cu începere de la 1 Iulie 1926.

Prin ziare au apărut diferite comunicări cu privire la modalitatea de distribuire a acestui spor. Chestiunea a ajuns la Consiliul de Miniştrii, care însă n'a găsit timpul necesar s'o rezolve.

Noi ştim de ce Consiliul de Miniştri, care INAINTE DE ALEGERI anunţa că e dispus să majoreze simţitor şi să acorde şi gratificaţii slujbaşilor statului, acuma DUPĂ ALEGERI, nu se grăbeşte ca să acorde măcar aceea ce guvernul liberal a înscris în buget.

Distribuirea sporului va mai întârzia încă mult, pentrucă Ministerul de Finanţe va trebui să găsească mai întâi fondul necesar. S'au făcut cu prilejul alegerilor, cheltueli aşa de destrăbălate, în cât bugetul statului au fost complect desechilibrat.

Fondurile globale, aşa cum era prevăzut şi fondul pentru acest spor an fost epuizate pentru plata sinecuriştilor. La Ministere au fost numiţi sute de diurnişti, cari pentru agentură electorală, ca şi la Comuna Iaşi, încasau sute de mii de lei pe lună. La Industrie şi Comerţ serviciul contencios număra bugetar 8 avocaţi, guvernul d-lui Averescu a mai numit încă zece diurnişti. Şi aşa peste tot.

Au fost indivizi analfabeţi numiţi prin diferite oraşe ale provinciei, cari nici nu ştiu măcar unde este localitatea funcţiunei lor, ei primeau numai salarul.

In asemenea condiţiuni este explicabil de ce guvernul cu note de ziar, amână mereu distribuirea sporului de Iulie 1926.

Un fapt vrem să-l remarcăm: slujbaşii statului şi-au îndreptat speranţele spre noul guvern, îi întrebăm azi dacă sunt mulţumiţi ? Guvernul liberal care a înfrânat cheltuelile statului, a acordat sporuri de miliarde funcţionarilor şi a înţeles că atunci când a făgăduit aceste sporuri să le şi plătească. Tocmai aici stă deosebirea între seriozitatea partidului nostru şi demagogia celorlalte grupări politice.

Noi ne adresăm guvernului, care poartă răspunderea conducerii acestei ţări, cerându-i să nu umble cu înşelăciuni, şi cu o oră mai devreme să soluţioneze măcar acordarea sporului, când nu se gândeşte sub nici o formă la înfrânarea speculei căreia îi suntem pradă astăzi.

DEM.

ANTOINE ALBALAT

Joile de la Alphonse Daudet

— (Amintiri din viaţa literară) —

V

Prozator francez incomparabil, Alphonse Daudet nu-şi uitase limba sa natală şi nu lipsea nici odată de a vorbi provençal cu compatrioţii săi sau să împrumute dela acest idiom cuvintele care-i uşurau gândirea. El spunea lui Georges Docquois: „Tot ceea ce priveşte copilăria mea, îmi vine mai uşor să scriu provençal". Farmecul primilor sale povestiri «*Lettres de mon Moulin*», între altele, sunt povestiri provençale în care Daudet a filtrat limba în cea mai spirituală din transpuneri.

La Paul Arène, fenomenul este şi mai curios încă: el nu are transpuneri, provençala este intactă: savoarea locului a trecut cu totul întreagă în limba franceză.

Ori de câte-ori vorbeam despre acest subiect, eu n'am putut pricepe niciodată adevăratul sentiment a lui Alphonse Daudet asupra literaturei provençale şi a întinderei descentralizatoare. In cei dintâi zece ani ai căsătoriei sale, el se ducea des la locul naşterei lui; apoi vila sa din Champrosay sfârşi prin al reţine, şi de pe la 1883 el pierduse cu totul gustul de a se mai duce în le Midi. Atât cât îmi amintesc, eu l'am auzit vorbind de Felibri, pe un ton care proba că nu-i lua tocmai în serios. Făcea o excepţiune, însă, pentru Mitral care, zicea el, are talent. Işi amintea râzând de zgomotoasele serbări provençale, când se plimba regina Felilbrigilor în mijlocul tamburinilor şi a jocurilor farandole, precum şi toţi bunii eclesiatici ai provinciei, cari conservă, cu cea mai mare sfinţenie, încadrate pe zidurile sălei lor de mâncare, diploma lor de Felibri semnată: Lou capoulice Mistral. Nu se încercase încă bine a se defini în această epocă semnificarea doctrinilor felibrine, şi eclectismul lui Alphonse Daudet nu admisese fără rezerve revendicările separatiste cari formulau extremile entuziaste.

Autorul lui *Numa Roumestan* avea un temperament de ironist francez pe care senzibilitatea sa provençală n'a putut nici odată s'o reducă la tăcere şi care-l inclina totdeauna chiar fără voia lui a lua peste picior gluma meridională. Tarasconesii, se zice, îi păstrau răzbunare. „Intr'o zi, cum se găsea în gara acestui mic oraş, romancierul, pentru a-şi trece vremea, aşteptând trenul, se apropie de marele dulap de lemn galben, puse zece bani în gaură ca să asculte Marseillaisa. Nu făcuse zece paşi când auzi în urma lui o voce pătrunzătoare.

Era negustorita care-l întreba, c'un ton plin de amărăciune şi c'un accent care făcea să vibreze vocalele. Ea întinse cinci bani, c'un gest indignat, şi toţi călătorii putură să audă această frază răzbunătoare: „Noi nu suntem hoţi a la Tarascon, Iată banul D-tale domnule... Daudet". Eu nu văd de loc, în repertorul clasic ca imprecaţiunile lui Camile să poată fi comparate cu vehementa apostrofă a acestei negustorite de jurnale.

Daudet vroia să ştie câte-odată ce se gândea în Provençe despre cărţile sale. Era pe atunci în micele oraşe din Midi un public special: avocaţi, notari, sau tineri (acest public trebuie să mai existe încă, cari ceteau cu plăcere operile sale. Unia nu-i iertau independenţa sa şi-l acuzau cu cruzime de a fi tradat pentru a face curte Parizienilor.

Din toţi Tartarinii săi, *Tartarin sur les Alpes*, ni pare cel mai amuzant şi cel mai profund. In rezumat, reul pe care Daudet l'a făcut Provençalilor nu e răutăcios şi se rezumă în puţin lucru. Au ajuns ei singuri să se calomnieze mult mai crud.

Alphonse Daudet îmi cerea amănunte despre viaţa ce o duceam în micul său oraş. Imi spunea c'un aier lacom: «Imprejurul d-tale trebue să fie tipuri de maniaci, de originali». El îi creiona în minte. I-am citat câţi-va, între cari şi unul din amicii noştri, excelent preot, pictor şi poiet provençal, care-mi spunea c'o convingere adâncă: «La Fontaine e lipsit totdeauna de natural», sau încă: «Bietul Lamartine! când începe o strofă, apoi n'o mai sfârşeşte!» şi acest conductor de poduri şi şosele care-mi zise serios: «Iai pe Montaigne drept scriitor ?». Daudet râdea c'un aier de tinereţă.

(va urma)

*) H. D'Almeras. Journal des Instituteurs, 26 Decembrie 1897.

„Industria Română“ I. Marek

Fabrică Metalurgică pentru construcţiuni de fier, reparaţiuni de maşini şi automobile

Telefon 76 **Iaşi,—Strada Socola No. 153 şi 155.** *Fondée 1907*

Execută prompt, ireproşabil şi cu preţuri avantajoase, ori ce lucrări metalurgice, precum:

LUCRĂRI PENTRU CONSTRUCŢIUNI ca: porţi, grilaje, marchize, ferestre, Orile armonice, balcoane lucrate în frunze, scări drepte şi spirale, ancore tiranţi, buloane, cârlige pentru isolatoare electrice

ATELIERE SPECIALE CU MAŞINELE cele mai perfecţionate şi practice pentru ori ce reparaţiuni de:

BATOZE, LOCOMOBILE, AUTOMOBILE, MOTOARE DE BENZINA, POMPE, SECERĂTORI, SEMĂNĂTORI şi orice maşini agricole

SECŢIE SPECIALĂ cu aparatele cele mai perfecţionate de toate mărimile pentru

SUDURA AUTOGENĂ a diferitelor metale ca fer, fontă, alamă, aramă şi aluminium.

Rezervoare noi de toate mărimele pentru petrol, alcool şi apă.

FORJERIE SPECIALĂ CU CIOCAN MECANIC

INFORMAŢIUNI

— Pentru a se vedea că cele relatate de noi cu privire la asaltul pe care îl încearcă ţărăniştii d-lui Costăchescu, asupra bibliotecii Universitare,—în fruntea căreia voiesc să-l aducă pe amorezul din strada Săvescu (celebrul Giorge),—suntem informaţi că d. Gh. Zane, amatorul de spectacole medievale, s'a prezentat la redacţia unui ziar din localitate cerând să se arate prin publicitate că cei mai mulţi membri ai comitetului bibliotecii agreiază pentru postul de director pe năbădăiosul filolog G. Pascu.

Ştirea aceasta pe care custodele Zane a încercat s'o strecoare în menţionatul ziar nu este decât o invenţiune prin care cei interesaţi îşi închipue că pot provoca anumite diversiuni, pe chestiunea direcţiunii bibliotecii.

Suntem gata să dăm toate precizările dacă ni se vor cere.

— Cunoscutul şi apreciatul director de exploatare—fost director regional C. F. R.—dl. inginer Emil Niţescu a obţinut un concediu de o lună, începând dela 15 Iulie a. c. D-sa va pleca la Buziaş unde îşi va face cura obişnuită.

Suntem informaţi că deacolo d. E. Niţescu va trimite ziarului „Lumea“ mai multe articole în chestiunea alimentării Iaşului cu apă, pe care de altfel, a început s'o trateze în aceiaşi gazetă, printr'un articol apărut acum câtva timp, sub semnătura Bergeret.

— Pentru pregătirea copiilor doritori a capata locuri în orice şcoală secundară, internat sau externat, adresaţi-vă d-lui V. AGAPI, institutor, str. Negruţi 4, şcoala „Gh. Asachi“.

— Incepând de Vineri 16 | 7 a. c. mersul trenurilor 759 | 760 persoane Iaşi-Bălţi se modifică în senzul următor: Trenul 759 pleacă din Iaşi ora 10 soseşte V. Lupu 18.47 pleacă 18.57 soseşte Bălţi 22.40. Trenul 760 pleacă din Bălţi 6.10 soseşte Vasile Lupu 10.02 pleacă 10.17 soseşte Iaşi ora 11.

— Cu privire la actul de insubordonare al funcţionarului Zane, de la Biblioteca Centrală, se ştie că repetatele intervenţii de convocare a Comisiunii acestei instituţii de către Directorul ei d. prof. Andrei, au fost refuzate sistematic de către d. dr. Slătineanu, rectorul Universităţii, cu scopuri bine determinate.

O parte din membrii Comisiunei însă apreciind gravitatea faptului au încheiat o rezoluţiune prin care decid suspendarea d-lui Zane şi facerea unei severe anchete pe baza referatului prezentat de d. Andrei.

Credem că d. Rector poate fi satisfăcut, dar va fi şi mai satisfăcut la toamnă.

— Ziarele anunţă crearea unor catedre la Universitatea locală. Se specifică cine anume vor fi numiţi la aceste catedre, fără să se arăte ce obiecte de studiu însumează.

Noi ştiam că dacă se creiază unele catedre ele trebuie să corespundă unor anumite interese superioare ale ştiinţei şi, în nici un caz, nu pot satisface interesele personale ale cuiva. Şi mai ştiam că trebuie ceva mai multe studii, de cât 7 clase de liceu, ca să poţi aspira la o catedră universitară. Atât deocamdată.

SCANDAL.—Endel Bercu şi I. Arapu, in urma unei certe s'au luat la bătaie în stradă prevocând un mare scandal. Ei au fost arestaţi.

— Ziarele „Opinia“ şi «Lumea» au publicat o scrisoare a d-lui Emanoil Marcovici, membru în consiliul de administraţie al Camerei de Comerţ şi Industrie, prin care d-sa răspunde atacurilor ce i-au fost aduse mai înainte tot prin presă de dl. A. Brociner.

Fără a ne amesteca în această «polemică»—trebuie să constatăm că reformatorul Camerei de comerţ şi a Sfatului negustoresc—aşa precum se intituleazǎ d. Broçiner—are o situaţie personală foarte puţin clară şi că înainte de a se ocupa de alţii este obligat să răspundă şi să răstoarne o serie întreagă de învinovăţiri, a căror gravitate nu poate fi subtilizată.

Dl. Cerchez—care a intrat în vacanţă—poate fi mulţămit că principalul său aghiotant se găseşte exact la acelaşi nivel cu d-sa.

Pe când „izbânda“ definitivă şi răzbunătoare d-le Cerkez?

— Intrebăm din nou pe dl. comandant al Corpului 4 de armată care este rezultatul anchetei pe care a ordonat'o în chestiunea mandatelor de aducere, emise fără cauză, la 25 Mai 1926 de către consiliul de război din localitate pentru a îndepărta din circumscripţiile electorale unele persoane indezirabile guvernului?

Noi am răspuns în scris adresei Consiliului de război arătând, în chip precis, procedarea consiliului de război şi producând dovezile pe care ne sprijinim în relatările ce le-am făcut în ziar.

Aşteptăm de aproape o lună de zile rezultatul cercetărilor şi nici până astăzi nu s'a dat măcar un comunicat în această penibilă chestiune.

Cerem să se lămurească imediat lucrurile pentru a se şti precis cine sunt vinovaţii.

Atunci când noi am subscris acuzaţiile ce le aducem Consiliului de război din Iaşi, însemnează că ne-am luat întreaga răspundere a afirmaţiunilor noastre.

Dacă nu se găsesc vinovaţii—cerem să fim daţi judecăţei pentru calomnie.

Tăcerea continuă a autorităţilor respective n'o putem însă tolera.

— Printr'o deciziune a ministerului sănătăţii şi ocrotirilor sociale, publicată în „Monitorul Oficial“, cu începere de ta 7 fuiie 1926, nu se va mai acorda nici o autorizare de chetă până la 1 Ianuarie 1927.

Instituţiile cari anterior acestei deciziuni au dobândit permisiunea de a cheta va putea să cheteze la datele fixate mai jos: „Pâinea Săracilor“ din Iaşi la 14 Octombrie „Asociaţia amicală a surdomuţilor“ din Bucureşti va cheta la Iaşi în ziua de 8 August; «Uniunea ofiţerilor de rezervă» la 8 Noembrie în întreaga ţară; „Crucea Roşie a României“ la 10 Octombrie în intreaga ţară; soc. «Astra» Sibiu la 1 Decembrie în toată ţara; „Federaţia soc. de sport din România“, la 26 Octombrie în toată ţara.

— Cu începere de mâine 15 Iulie a. c. Rectoratul Universităţii şi Decanatele respective, luând vacanţă, secretariatele respective vor fi deschise odată pe săptămână, Joia între orele 9—12 dimineaţa.

— Eri a avut loc constituirea consiliilor din comunele rurale Armenia, Belceşti, Golăeşti şi Bosia.

— FURT.—Preotul D. Iosef de la Biserica Sft. Spiridon, lipsind ieri de acasă i s'a furat dintr'un saltar al biuroului suma de 2400 lei, ce-i avea închişi acolo.

Autoritaţile poiiţieneşti cercetează cazul.

— ARESTARE.—Brigada de urmărire a arestat pe Butuciuc C. şi D. Sandu din str. Socola, autorii unul furt de acum câteva zile.

De la serbarea premiilor din Sculeni

In trecutul îndepartat, vorbindu-se de acest târguşor de graniţă, răscolea în suflete anumite sentimente. Azi, când întregirea neamului îl cuprinde în mijlocul Moldovei, şi el cearcă a se ridica acolo unde evenimentele l'au împins.

Aici nu-mi pot opri exprimarea celor mai măgulitoare cuvinte călăuzitorilor şi călăuziţilor ei, cari s'au ştiut a înalţa cu fapte.

Distribuirea premiilor şcolare la toţi elevii şcoalelor comunei, ni-a aratat armonia cea mai desăvârşită şi dragostea reciprocă împreună cu mult mai sus de cât aşteptările întregei societăţi locale.

«De multe ori în sate mici se vor găsi suflete mari, minţi agere şi energii nebănuite».

Sculenii şi prin această serbare de care vorbim au dat dovadă deplină despre aceasta.

Mai lipseşte un pic de solidaritate şi s'ar putea face minuni.

Sculenii au norocul a fi în coasta Iaşului, situat pe malul Prutului, înconjurat de lunci încântătoare, despre a căror farmec se vorbeşte cu mult drag de toţi acei care în refugiul bejăniei mari a neamului s'au odihnit o clipă în ele.

Legat cu Iaşul printr'o şosea splendidă care şerpuind printre aurul holdelor bogate dăruite în acest an din belşug, face să te crezi transportat în cine ştie ce romantică întâmplare.

Dacă, trebuind să vorbesc despre o serbare de distribuire de premii, mi-am permis să fac o atât de lungă şi variată introducere, este tocmai pentru a vă hotărâ să urmăriţi cu tot interesul desfăşurarea ei, care a întrecut cu foarte mult cadrul unei serbări şcolare de acest fel.

Programul întreg cuprinde două părţi bine distincte şi judicios marcate. Fiecare parte îţi face impresia unui tot complect, deci nu loveşte întru nimic sufletul vizitatorului chiar asistând numai la o singură parte de program.

Pentru acel însă care ar fi asistat la întregul program desfăşurat în două zile, Sâmbătă 3 şi Duminică 4 Iulie a. c. îl face să se simtă tocmai în colţişorul de natură ce-l căuta de multă vreme ca odihnă şi uitare.

Invaţaţi să privim o serbare şcolară,—mai ales de sfârşit de an, când dascal şi elev, se găseşte grăbit să poată respira în linişte un uf! bine că s'a sfârşit şi cu asta, nu vă vine a crede că aici se rostea: «Dă Doamne să mai ţină căci plăcută şi interesantă mai este».

Căminului cultural, armatei garnizoanei, comitetului şcolar, autorităţii comunale şi corpului didactic local, armonios înfrăţiţi şi fermecător inspiraţi de acelaş gând, li se datoreşte această serbătorire olimpică consacrată tineretului şcolar.

Pentru prima dată, localnicii chiar au, fost pătrunşi de valoarea ce are un cămin cultural condus inteligent şi pătruns de respectul individualităţilor. Toţi petreceau într'un fel sau altul dar toţi erau interesaţi ca să le reuşească partea de contribuţie căreia îi păstrăm anonimatul. Aici am văzut un ansamblu atât de perfect în cât nimeni şi de nimic nu s'ar fi putut necăji, de cât doar tot pe el singur că n'a ştiut să se ridice sus, cât mai sus deasupra ordinarului traiu de toate zilele.

A spune că muzică, bufet, coruri, recitări au fost ne întrecute, este de prisos. O clipă voiu îndrăzni să vă întreţin despre corul de adulţi şi trupa de teatru, ambele puse sub ascultarea tânărului Subotin.

O armonie şi o voe bună între toţi cei 32 tineri băeţi şi fete, care cu tot dragul şi desinteresarea şi-au pus în serviciul căminului tot timpul liber, întrece cu foarte mult ori ce aşteptări.

Şi cu toate că nu am avut intenţia de a le aduce laude, căci faptele lor îi laudă dela sine, am impresia că în parte d-nul Subotin îşi are multă activitate morală câştigată între toţi cari l'au proclamat ca şef al lor.

«Dragostea şi bunătatea sunt cele mai ne întrecute calităţi sufleteşti dăruite oamenilor».

Ca încheere, urez din suflet ca încercări de felul acesta să se facă cât de multe în Sculeni şi exemplul lor să-şi găsească cât mai mulţi iniţiatori. Acesta mi-a fost scopul când am pus mâna pe condei.

UN SPECTATOR

— COMISIUNEA DE EXAMINARE pentru admiterea de elevi în şcolile pregătitoare de ofiţeri activi de infanterie, care va examina în ziua de 7 August, la Iaşi; în cazarma Reg. 13 infanterie, se compune astfel: General Pirici Teodor dela C. IV de armată, preşedinte; colonel Ionescu Ch. Constantin comand. Reg. 13 inf.; maior Ionescu Gh. din reg. 38 inf.; maior Săndulescu Sava de la cdt. t. C. IV Armată; maior Creţoiu Vasile dela insp. T. infant. membrii; medic colonel Weisa Emanoil de la insp. 2 cav.; medic căpitan Costea Neculae dela şc. m. i. No. 1 medici; căpitan Rudeanu Ovidiu de la şc. m. i. No. 1 secretar.

— Gh. Baciu, trecând cu căruţa cu 2 cai pe strada Socola şi ferindu-se de un tramvai a dat în vitrina brânzărlei Speranţa Blumenfeld, sfărâmând totul.

El a fost arestat.

ULTIMA ORA

Explozia dela depozitul de muniţii din Bârlad

— PANICA PRODUSĂ IN ORAŞ —

Bârlad.—Azi dimineaţă o puternică explozie, urmată de un mare incendiu s'a produs la magazia de pulbere a depozitului de muniţii de lângă gara Bârlad.

După prima bubuitură a exploziei, trenul personal care urma să plece spre Galaţi, a fost oprit în gară. Călătorii înspăimântaţi au fugit din tren. Populaţia oraşului îngrozită a eşit pe străzi.

Focul continuă la ora când vă telefonez. Pompierii şi armata lucrează la izolarea magaziilor de obuze şi cartuşe care se află în apropiere. Panica este mare.

*

La ora 1 focul a fost stins. Graţie ajutoarelor sosite în grabă magaziile cu obuze şi cartuşe au fost salvate, înlăturându-se dezastrul. S'a dechis o anchetă.

Moartea unui mare scriitor ceh

Praga (Ceps).—In ziua de 8 Iulie a murit la Praga marele scriitor ceh Karel V. Rais, care în scrierile lui cu multă maestrie zugrăveşte viaţa satelor cehoslovace, în special viaţa din regiunile muntene din nord-estul Cehiei. Rais, care în anul acesta a împlinit 67, ani, era de profesiune învăţător. Trăind şi activând la ţară, a cules cele mai frumoase şi mai bogate subiecte pentru scrisrile sale de un farmec neîntrecut. Personagiile sale favorite sunt simplii ţărani săraci din Cehia. In scrierile lui, Rais descrie şi viaţa satelor cehe din secolul trecut când în circumstanţe grele de atunci—un şir de apostoli deşteptători cehi colindau văile şi munţii, sădind speranţa şi deşteptând conştiinţa naţională. Cărţile lui prin tonul lor curat şi cari vorbesc aţât de sincer inimei fiecărui om cehoslovac, au pătruns în toate straturile naţiiunii, fiind traduse şi în multe limbii străine. In limba poloneză a fost tradusă opera «Patrioţii dispăruţi», în ruseşte «Unul din mulţime». Multe din scrierile sale au fost traduse în germană şi sârbo-croată. Scriitorul Rais a fost membru al academiei cechoslovace de arte şi ştiinţe.

Manifestaţiuni contra dictatorului Spaniei

Buc.—Eri a sosit la Paris, Primo de Rivera, dictatorul din Spania. In gară a fost întâmpinat de reprezentanţii oficialităţii.

In momentul când voia să se urce într'un automodil, s'a produs o mare îmbulzeală. Lumea adunată în faţa gării a manifestat ostil contra lui Primo de Rivera. Au intervenit forţele poliţieneşti, care au împrăştiat pe manifestanţi.

S'au operat mai multe arestări.

Deraiarea acceleratului de Constanţa

Buc.—In cursul nopţii trenul accelerat Bucureşti— Constanţa, la intrarea în staţia Palas a deraiat. Trei vagoane de călători, un vagon de marfă şi un vagon închisoare s'au răsturnat. Sunt două victime din personalul trenului. O femee din Bucureşti, care se afla în tren, de spaimă a înebunit.

Deraierea s'a produs din cauza defectării acului. S'a deschis o anchetă.

— Următorii profesori din Iaşi, scoşi la pensie din oftciu în ziua de 1 Septembrie 4926, pentrucă au împlinit vârsta, au fost rechemaţi pe încă un an: Ionescu Alexandru de la liceul Internat; Nădejde Gheorghe de la gimnaziul Ştefan cel Mare; Călinescu Emanoil de la Gimnaziul Alexandru cel Bun şi Frunză Axinte dela liceul Internat.

— Autoritătile administrative locale au fost înştiinţate de Ministerul de interne că examenul pentru ocuparea funcţiunei de pretor a fost fixat pentru ziua de 5 August.

Examenul va avea loc la sediul consiliului superior administrativ din Bucureşti.

S'a pus sub presă şi va apare la 1 Aug. a. c.

CICERO: DE AMICITIA

traducere latino-română de d. G. Nica profesor.

Preţul 75 lei.

Traducere necesară elevilor de cl. V M. şi cl. VIII sec. fete.

De vânzare la toate librăriile principale din Iaşi şi din toată ţara.

Depozitul General la: Editura «Cărţii Latine», str. Arcu No. 3, Iaşi (casa Turn-Verein). Cereţi catalogul gratuit.

Remanierea guvernului

PLECAREA SUVERANULUI

Buc.—Mâine 15 Iulie, se închide corpurile legiuitoare. In aceiaşi zi, seara M. S. Regele va părăsi ţara pentru a pleca la Bagnoles (Franţa), pentru aşi face cura.

Inainte de plecarea Suveranului, va avea loc remanierea cabinetului. Mâine dimineaţă la ora 12, noii miniştri vor depune jurământul în faţa Regelui.

*

Asupra remanierei ministeriale. nu se poate preciza nimic. Dacă dl. Garoflid va trece la finanţe, d. Lapedatu va lua departamentul Industriei şi Comerţului. In cazul când dl. Anibal Teodorescu va intra la justiţie, d-lui Cudalbu i se va da alt portofoliu.

Se afirmă că în locul d-lui Văleanu, va lua comunicaţiile dl. general V. Ionescu.

Pretendenţii la ministere mai sunt d-nii Meisner, Atanasiu şi Papacostea. Dl. Grozea va rămâne ministru al Ardealului.

*

Decretul de numire a generalului Râşcanu ca guvernator al Basarabiei a fost semnat de Rege. El va apare odată cu acele al nouilor miniştri.

Un stindard pentru Socoli

Buc.—Preşedintele republicei cehoslovace a predat comunităţii socoliste din Cehoslovacia un drapel special lucrat după proectul cunoscutului pictor ceh, Kisely, având inscripţiunea „Adevărul învinge“. La defilările socolilor drapelul a fost purtat în frunte şi va fi de azi înnainte purtat în fruntea rândurilor socole în toate ocaziunile oficiale.

In prezent darul Preşedintelui Masarik a fost depus în marele muzeu socolist din casa lui Tyrş.

Oaspeţi cehoslovaci în ţară

Buc.—Eri au sosit în ţară delegaţii asociaţiei cehoslovace „Amicii României“. Primul oraş pe care l'au vizitat a fost Cluju!, unde au vizitat toate instituţiunile culturale. Camera de Comerţ le-a dat un banchet.

Oaspeţii cehoslovaci vor vizita oraşele Iaşi, Bucureşti, Galaţi Brăila, apoi Basarabia. Din ţară dela noi vor pleca apoi la Constantinopol.

GH. VASILIU VOINA

AVOCAT

Str. Nemţască 1 B

D-ra Georgeta Petrovici

LINGERIE ŞI BRODERIE

— Str. Brânduşa 13 —

Se oferă a lucra la domiciliul clienţilor. Chemată prin o carte poştală, se prezintă în aceiaşi zi.

Iaşi—Tipografia „Albina“ Str. Seulescu No. 1